

BAVONIÉGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Szubotica, PÉNTEK 1922. október 20.

287. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadó, vatal 8-58, Szerkesztőség 5-19

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utlica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utlica 1 (Leibach-palota)

Mire kell jó valuta?

A jugoszláv korona szédületes emelkedésben ma elérkezett a 260-as jelzőponthoz. Ez a magasság, ha az osztrák korona nivóját tekintjük a tengerszínének, valóban tekintélyes magasság a tengerszine felett. De — a valuta följavitása nem öncél. A jó valuta arra kell, hogy olcsóbb legyen az élet. Az olcsóbb élet több fogyasztást jelent, a több fogyasztás több szükségletet, a több szükséglet fokozott termelést.

Napi tudjuk, elérte-e már a dinár árfolyama fölfelé haladó útjában a legmagasabb pontot. Ha az volt az igazi cél, amit a valutadiktátor bejelentett, hogy a dinárnak el kell érni a szokolmagasságának kétharmadát, akkor ez a földat már nincs messze a beteljesüléstől. Most már elérkezett annak az ideje is, hogy a valuta följavitásának hasznát lássuk.

Azok az intézkedések, amelyeket a kurzus feljavítása érdekében még mindig megtesznek, talán alkalmassak a kurzus további emelésére, de egészen bizonyosan alkalmatlanok arra, hogy a fizetési eszköz megjavulását eszkömpáltja a fogyasztók érdekében. A jó valutának első hatása az, hogy olcsóbbá teszi a külföldi bevásárlást s ezáltal romboló hatással van az ithoni árrakra. Amde, ha elzárják az országot a nemzetközi érintkezéstől, ha tilalmi rendeletekkel lehetetlenné teszik, hogy immár jóvalutáért külföldi árukat lehessen behozni, akkor a pénzügyi rendszabályok csak azt eredményezik, hogy el kell viselnünk a dinár följavitása érdekében minden korlátozó intézkedés súlyát, de nem részesülünk a jó valuta előnyében.

Az a rendelet, amelyik megtiltja a behozatalt, elejét veszi ugyan a dinár külföldi kinalatának, de olyan áruinséget idéz elő itthon, amit előbb-utóbb ugyis csak importált lehet kielégíteni. Ha ez az import fokozatosan gondoskodhatik a szükséglet kielégítéséről, talán nem olyan meredeken haladna fölfelé a dinár árfolyama, mint ahogy most gyözi le a fölfelé haladó út nehézségeit, de nem is állna be olyan hirtelenül az az áruinség, mely enormis keresletet fog előidézni, ahogy egyszer a behozatalt szabad lesz. Már pedig attól kell tartani, hogy ez a példátlan kereslet le fogja verni, vagy legalább meg fogja ingatni a dinár nagy áldozatokkal elért följavitását.

A kereskedők, akik bevásárlásaikkal már gondoskodtak a téli szükségletekről, bizonyára megéreznék, ha a jobb valuta mellett nem lenne alkalmas az import. Senki nem akarhatja azt, hogy a

fogyasztók érdekeit a kereskedők existenciája arán védjék meg. A kereskedelmet konszolidálni kell éppen a fogyasztók érdekében s éppen a drágaság elleni küzdelem sikere érdekében. De ugy véljük, ha átmenetileg okozna is veszteséget a nemzetközi áruforgalom szabaddá tétele, ez a veszteség csak átmeneti lenne és éppen a forgalom szabadsága teremtené meg a rekompenzáció alkalmait. Mig így a benuit forgalom és a megfizethetetlen magasságban tartott árak olyan viszonyokat teremtenek a valuta változásával

szükségképen együtt járó bizonytalanság mellé, amelyek majdnem minden kereseti lehetőséget megfojtanak.

Végso eredményben tehát a fogyasztók érdekei sincsenek elmenthetően a kereskedők érdekeivel. Ennek a közös érdekek kielégítése lehet csak tulajdonképeni célja a valutajavító akciónak. Mert máskülönbön az egész zürichi erőfeszítésben nem lehet mást látni, mint nagyon mutatós tornajátékok, ami nem használ senkinek, de a nyakunkat törhetjük benne nagyon sokan.

Jugoszlávia ötszázmilliós szokol-kölcsönt kap áruvásárlásra

A pénzügyminiszter és a devizakormánybiztos Prágában

Az a pénzügyi akció, amelynek csak bevezetése volna a jugoszláv korona zürichi kurzusának feljavítása, örvendetesen halad tovább. A zürichi értékelkedés a hírek szerint a csehszlovák pénzügyi érdekeltségek támogatásával történt és a két állam közötti pénzügyi kooperálás az első sikeres lépés után most komolyabb stádiumba kerül.

Csehszlovákia és Jugoszlávia között ugyanis rövidesen megindulnak a tárgyalások kereskedelmi és pénzügyi közeledés megteremtésére vonatkozólag. Ezeknek a tárgyalásoknak a folytatására Kumanudi Koszta pénzügyminiszter és Pjavics Dusán, a devizabiztos kormánybiztosa október 24-én Prágába fognak utazni.

Ehhez az utazáshoz a prágai lapok is messzemenő kombinációkat fűznek. Egyelőre csak arról van szó, hogy Kumanudi és Pjavics a dinárnak a prágai tőzsdén való árfolyam alakulását akarják tanulmányozni, de ezen túl komoly formában felmerült már egy Csehszlovákiával létesítendő vám-és valuta-unió terve is.

Ezeknek a gazdasági együttműködésre irányuló terveknek a következménye már az is, hogy — amint prágai jelentések hírül adják — prágai kereskedelmi és ipari körökben elhatározták, hogy Jugoszláviának külföldi áruvásárlása céljából 500 millió cseh koronáig terjedő hitelt adnak.

Rádics nem a blokk diktátora többé

A szélsőségesek kerekedtek felül a horvát blokkban

Rádics István egy fölészentelt előtt a Bácsmegegyei Napló hasábjain azt a nyilatkozatot tette, hogy a blokk csak addig lesz ment mindennemű kitérésről, amíg azt a kezében tudja tartani.

— Már most harcaink vannak a fiatalokkal — mondotta akkor — akik azt mondják, hogy nem vagyok eléggé határozott és elég erélyes — Beograddal szemben.

A legutóbbi események azt mutatják, hogy Rádics akkori szavai most kezdenek beigazolódni. A horvát blokk már nem mindig és nem mindnben követi Rádics utasításait. Ugy a baloldali, mint a jobboldali szárny erős befolyást kapott a blokkban, úgy, hogy annak a politikáját, a momentán erőviszonyokhoz képest majd a jobboldal engedékenysége, majd a baloldali agresszivitás irányítja. A Häusler kiválasztást követő partgyűlésen kiderült, hogy a Beograd felé való közeledés eszméjének a blokkban növekvő tábora van. Ezek az események készítették Rádicsot a demokráta Angyalicsnek tett ígé-

retére, amely a blokk határozati irányváltásának és a megértés politikájának bejelentése volt. Rádics ismeretes ígérete az egész országnak nagy feltűnést keltett. De belül is élénk vitára adott alkalmat és a Kossutics befolyása alatt álló balszárny a blokkon belül akciókat kezdett Rádics közeledési tervének leszerelésére.

Az időközben lefolyt demokráta kongresszus a balszárny akcióját segítette elő. Bár bizonyos, hogy Angyalics semmiféle ígéretet nem tehetett a demokráta-párt nevében, amely azt jelenthette volna, hogy a demokráta-párt megtámadva eddigi politikáját, a blokk kedve szerinti határozatot fog hozni, Kossuticsék, a demokráta rezolúcióra való hivatkozással, kezretülvitték a blokkban, hogy az olyan rezolúciót fogadjon el, amely Rádics feltétlen visszavonását jelentés elvágja az új, mind a további egyezkedési tárgyalásoknak.

Es ez akkor történt, amikor a demokráta rezolúció világosan elárulta, hogy a párt korántsem zár-

kózik el a horvát kérdésben elfoglalt eddigi álláspontjának revidálásától és az alkotmány-revítő kérdésében is a radikális-pártot megelőző határozatlansággal nyilatkozott. Kossuticséknek mindezek ellenére is sikerült Rádics megnyilatkozó béketerveit már most elbuktatni és a blokkot újra a szélső baloldali szárny politikájának megnyerni. A mai helyzetet legjobban jellemzi Kossuticsnak egy újságíró előtt tett azon nyilatkozata, amely szerint a kormányval való minden megegyezés teljesen ki van zárva. Politikai befolyásával, népszerűségével, sőt talán testi biztonságával és életével játszik az a blokk-politikus, aki a kormány felé való orientálódást propagálja.

Ennek a nyilatkozatnak szinte a kiegészítése a „Riječ”-nek a napokban, Rádics vélt eltűnésével kapcsolatban megjelent azon híre, amely szerint Rádicsot a blokk balszárnya, Kossuticsék tették el láb alól.

Bonyolódik György herceg ügye

A kormány tagjai között vélemény eltérések vannak

Beogradból jelentik: Politikai körökben nagy feltűnést kelt, hogy a kormány nyilvánosan hangoztatott fenyegetései dacára még mindig nem történt döntő lépés György herceg ügyében. A Vreme csütörtöki számában most érkeke magyariztatát adja a kormány habozásának. E szerint a kormány tagjai között nincs egyetértés abban, hogy milyen büntetés ajánljának a koronatanácsnak. A legutóbbi, a király elnöklete alatt megtartott minisztertanács ugyanis a kormány egy határozott, hogy konkrét javaslatot fog a koronatanács elé terjeszteni.

A miniszterek egy része azon az állásponton van, hogy Györgyöt örökre ki kell zárni a királyi családból és ezzel a kérdést mindenkorra levenni a napirendről. Más minisztereknek ezzel szemben az a véleménye, hogy nem szabad a királyi örökre ki zárni, mert ez nemhogy a napirendről levénné, hanem még jobban komplikálná az ügyet. Ezek szerint tehát más megoldást kell keresni. Ha azonban az udvari statutumok szerint nem volna más megoldás, akkor az udvari statutumokat kell megváltoztatni.

György herceg egyébként újból levelet intézett Pjavics-hoz, melyben követeli apánzásának teljes összegű kifizetését. Szerinte a kormány jogtalanul kapcsolja össze az apánzás kérdésével Nisbe való költözésével, mert amíg nem zárják ki az udvarból, feltétlenül jár neki az apánzás

Szubotícai ügyek

A városi közigazgatásban nincs nevezetesebb esemény. Az ellátatlanok összehírását csütörtökön befejezték és a legközelebbi városi tanácsülés már dönteni fog a nyomorelyűtő akció további folytatása kérdésében. Dobanovacski Pál főispánt e hét végére várják haza és így a városi közgyűlést némsokára megtartják.

Az új villamos vonal

Építési munkálatok gyorsan haladnak előre. A beállotti esős idő ugyan hátráltatja az építkezéseket. Az eredeti tervek szerint már november elejére késznek kellett volna lenni a vonalnak. Eddig a határidőre nem készült el a pályva. Legelőbb azonban csak néhány hetes késésről lehet szó és november végén vagy legkésőbb december első napjában már megindulhat a szubotícai villamos.

A vásárcsarnok

kérdése is újból aktuálisá vált. A városi főmérnöki hivatal most készíti azokat a terveket, amelyek szerint az új vásárcsarnokot építeni fogják. Eszerint egybeépített nagy vásárcsarnokokat terveznek, amelyekben azonban minden elárúsítónak külön kis bódéja lesz. A csarnok az egyik oldalon nyitott lesz. A tervek szerint a gimnázium épülete előtt, a zsidó templom és a Kakas-iskola közötti téren és a mostani gyümölcs-piacon állítanak fel a vásárcsarnokokat.

Most készült el az új

városi utmutató,

amely kerületenként magában foglalja a város minden utcáját a régi és az új házszámjelzéssel, valamint minden ház telekkönyvi számának feltüntetésével. Az érdekes füzetben 25.000 szám és adat van és az összeállítás Petróvics Koszta főmérnök és Tomandi mérnök gondos munkája. A könyv házi használatra készült, de a főlegesen példányok 50 dináros árban kaphatók lesznek. Az új házszámozás és utcaelnevezés előtt Szubotica hetven utcájának nem volt száma. A mai állapot már lényeges javulást mutat, mert az utcák rendezése és a házak új számozása teljesen befejeződött.

Ellentétes hírek

a júgo-korona zürichi kurzusáról
3:10—vagy 2:35?

A legkritikusabb napokban, amikor az egész ország gazdaság és pénzügyi körei feszült figyelemmel várják, hogy milyen árfolyamot jelent a táviró Zürichből, váratlanul zavar állt be a tőzsdéi hírszolgáltatásban úgy, hogy a mai napon sem berlini, sem bécsi, vagy budapesti jelentések alapján nem lehet a pontos és megbízható kurzust megállapítani.

A »Bácsmegeyi Napló« a mindennapos, szokáshoz híven már a déli órákban érdeklődött, úgy Boogradban, mint Zagrebban a zürichi árfolyam iránt, azonban a legellentétebb híreket kaptuk mindkét oldalról. Egyik hír szerint a júgo-korona árfolyama Zürichben csütörtökön 3:10 centimesre emelkedett, míg a másik információ 2:35 kurzusról szól. A Budapestre érkezett jelentés pontosan beszámol valamennyi idegen deviza zürichi árfolyamáról, csak a júgo-koronáról nem, hanem erre vonatkozólag a következőket közli a jelentés:

A zagrebi deviza zürichi árfolyamát sem a Bécsből, sem a Berlinből érkezett jelentések alapján nem lehet megállapítani.

Ha a júgo-koronának az utóbbi napokban tapasztalt rohamos emelkedését tekintjük, nem lehetetlen, hogy valóban 3:10-en állt ma Zürichben a zagrebi deviza és éppen ezért úgy Berlinben, mint Bécsben tévesnek

véltek a magas árfolyamról szóló jelentéseket és így nem is adták tovább az erről szóló értesítést. Ez természetesen csak kombináció, éppúgy, mint ahogy csupán kombinációval vehetjük az ellentétes hírekből zött a 2:35-ös kurzusról szóló jelentést is.

A bizonytalan hírekre való tekintettel a boegradi és zagrebi tőzsdéken a devizaárfolyamok mai jogviszonyban tartózkodás tapasztalható. Az

Százmillió adóeltitkolást fedeztek fel Budapesten

Harmincöt budapesti kereskedő ellen indult meg az eljárás

Budapestről jelentik: Néhány héttel ezelőtt az adódetektív csoportja általános adóeltitkolási razziait indított, amely sikeres eredménnyel végződött, amennyiben igen sok textilárú-nagykereskedő ellen terhelő adatok gyűlték össze. Az adóellenőző-razziák folytatódtak és a napokban mintegy 100 millió koronás adóeltitkolásra jöttek rá a detektívek. Különösen a textilipari cégeknek tartották újabb és általánosabb razziait és ekkor derült ki a nagyarányú adóeltitkolási manipuláció. Harmincöt nagy budapesti céget ugyanis egymilliótól 7 millió koronáig terjedő adóeltitkolást találtak. A harmincöt cég közül 18 textilárú cég, akiknél adóeltitkolási visszaadásnak jöttek a nyomára, hanem a vámlilletékek rendezéséhez körül is mulasztásokat tapasztaltak.

Megállapították azt, hogy sokkal kisebb vámlilletéket fizettek be, mint amilyen áru tényleg érkezett. A vámlilletékdíjszabás ugyanis a különféle

idegen devizák kurzusa mindkét tőzsdén alig néhány pontot esett, a mi inkább a tegnapi és tegnapielőtti zillicsi javulásnak tudható be. A bel-földi tőzsdék mai árfolyamai még 2:18—2:20-as zürichi paritásnak felelnek meg, tehát pénzügyi körünk még a hétfői zürichi 2:30-as záróárfolyamot sem eszkomptálták.

Késő este Zagreből érkezett nem hivatalos közlés megerősíti a 3:10-es zürichi árfolyam híreit.

országokból érkező árukra más-más és a kereskedők eddig meg nem állapított módon alkalmat találtak arra, hogy mindig a legolcsóbb vámtételt fizessék és ezzel csak az eddigi számtalok szerint is 40—50 millió kárt okoztak az államkincstárnak. A vámtételek állítólagos visszaadásának nyomozása teljesen külön folyik az adóeltitkolási nyomozástól és csak az adóeltitkolások vezettek rá ezekre a visszaadásokra.

Néhány nap múlva valószínűleg teljes részletességgel nyilvánosságra kerül a harmincöt budapesti cég százmillió koronás adóeltitkolási ügye. A kihallgatás napirenden van. Több nagyobb cégnél olyan arányuk mutat fel az adóeltitkolás ügye, hogy könyveiket alaposabb vizsgálatnak vetették alá és ekkor jöttek rá, hogy hamis könyvvezetés folyik. Ezeknél a cégekél a könyveket lefoglalták és magánokiratlanítás címén külön büntető eljárást is indítanak ellenük.

A kikurált szanatórium

A gyógykezelés többet használ a betegnek, mint a politika
A topolsicai szanatórium ezelőtt és most

Szlovénia népét, problémáit épp oly kevésbé ismeri a vajdasági magyar közönség, mint ahogy nem ismeri ennek a területnek természeti szépségeit. Ujjában a topolsicai szanatórium révén kerül bele az itteni magyarság tudatába és érdekfűzésébe a szlovén föld. Ide, ebbe a szanatóriumba küldik gyógyulásra, enyhülésre az SHS. királyság munkásbiztosító pénztárai a tüdőbeteg munkásokat, a természet erői, a tiszta levegő, a kék hegyeket koszorúzól zöld fenyvesek és a gondos orvosi ápolás a munka harcának számos rokkantját adta már vissza egészségesen a társadalomnak.

Néhány hónappal ezelőtt meg lehetetlenül zárt állapotok uralkodtak a topolsicai szanatóriumban. A hozzáértést nemzetiségi gyűlölküddel akarták pótolni. A volt főorvos előtt nem a beteg állapot volt a fontos, hanem az, hogy aki gyógyulni ment Topolsicára a szanatóriumba, tudja-e az állammeyvet. A tuberkulózist is az állammeyvhez való jártassághoz köthették s minthogy sokan mértek betegek lenni, anélkül, hogy az állammeyvben kellő jártasságra tettek volna szert, ezeknek nem gyógyulást, hanem szenvedéseik fokozását jelentette a Topolsicai eltöltött idő.

Azoknak a betegeknek a helyzete sem volt azonban frigyendő, akik meg tudták felelni a szanatórium vezető főorvos nyelvi kívánalmainak. A topolsicai szanatóriumban a felléptesség, hozzá nem értés, rendellenesség uralkodott s ez megboszlulta magát a szegény betegeknek.

A volt vezető főorvos azóta felváltották (valószínűleg tartjuk, hogy magasabb állásba léptették elő) a jelenlegi főorvos dr. Szavics (beszekerki származású ember) a beteget tekintési csak s nem politizál, hanem gyógykezel, hozzáértéssel, fáradságot nem ismerő kitartással. Az ő és dr. Stampar közegészségügyi miniszteri osztályának érdeme, hogy a

szanatórium meggyógyult, hogy mindenütt rend, tisztaság van, hogy a szellem megváltozott s most tördnek a beteggel. Az eredmény nem is maradt el. A régi rezsim alatt talán kötelesebb volt a nyelvi egység a szanatórium ápolói között, ellenben feltűnően sok volt a halálozás, ma békés egyetértésben élnek a különböző nemzetiségű betegek, senki se ellenőriz milyen nyelven sóhajtoznak, beszélgetnek, de viszont lényegesen megjavult a gyógyulási arány. Egyre többen és többen hagyják el a szanatóriumot gyógyultan, vidáman, életörövel telten, akik súlyos betegnek kerültek oda. A szanatórium ma az ország hasonló intézményei közt első helyen áll, s vetekszik a híres európai szanatóriumokkal.

A szanatórium egyik betege írja hozzánk küldött levelében a következőket:

»Mi a topolsicai tífószanatórium betegei, akik egykor a társadalom hasznos munkásai voltunk, s újra azok kívánunk lenni, kötelességünknek tartjuk szenvedő társainknak odanyújtani a reményező zöld ágát s megmutatni, hogy ime van segítség.«

A topolsicai szanatórium állami intézmény s a közönség bizonyára megelégedéssel veszi tudomásul, hogy ime van állami intézmény, amely kifogástalanul működik s amely otthon, gyógyulást, új erőt ad azoknak, akik megrokkannak a munkában, amellyel az államot és a társadalmat szolgálták.

(St.)

Lloyd George beszédének hatása

a mohamedán népekre

Londonból jelentik: Lloyd George manchesteri beszéde a dominionokban és Indiában rossz vért szült. Az Independance nagyon élesen támadja Lloyd Georgeot, egyenesen azmal vádolja, hogy háborút akart felidézni, amelybe a koronatarományokat is belevonta volna.

Mint Párisból jelentik, az angolok kormányának azt jelentik Kabuból, tömegtüntetések voltak Lloyd George beszéde ellen. Az afganisztáni emir az általános hangulatra való tekintettel kénytelen volt megígérni, hogy erőlyesen fog tiltakozni a miniszterelnök nyilatkozata miatt. Teheránból hasonló jelentés érkezett Angorába. Ez a hír úgy szól, hogy a perzsa kormány sajnálkozással fogja kifejezni a londoni külügyminiszteriumban a manchesteri beszédet.

Ellátatlanok közt

A nyomor és az éhség karavánja a szubotícai városbázán

A városbázán első emeleti folyosóján a közgyűlési terem előtt szomorú csoport tolong napok óta. Benn szikurok urak sorozak be a túrelmes várakozókat nagy ívekbe, az ellátatlanok listáira, künn fél aggodalommal várják a ninestelenek a döntést, ami nekik meleg falatot, elviselhető telet jelent. A nyomor szerencsétlen karaványa egészen furcsa szomorúságot áraszt itt a közgyűlési terem pazar előcsarnokában, ahol máskor elegáns urak és módos gazdák szoktak vitáznai a városi politikárl.

Most megfakul az egész közgyűlési terem a lerongyolt tömeg szomorú szürkéségében. Az ellátatlanok összehírásának utolsó napja ez, ma csak azokat veszik fel a névgyűzeಕ್ಕೆ, akik eddig nem jelentkeztek. Ijesztő kép, hogy mennyi a kimaradtak száma. Egy kisebb fajta népgyűlést is lehetne ennyivel tartani. Elkeseredett, vadoló népgyűlés lenne, a sorsuk miatt való lázadás, a kétségbeesett elkeseredés itt ég ezeknek az egyébként túrelmes, a szenvedések által már megtört emberek szemében és itt bujkál a szavukban.

Nagyrszt asszonyok állnak hosszút sorban a folyosón. Nagykendős, vézna, beteges külvárosi asszonyok, akiknek a fiatalságát hamar feltréte a gond és a nyomor és most mezőregedve, megtörve csodálatosan hasonlítanak egymáshoz. Sok köztük az öreg, tüpög anyóka és az öregek szomorú oceánjában, mint lázadó, hullám egy-egy fiatalabb hadiózeveg. Ezek a hangosabbak, követelőbbek, ők érzik csak valóiban, hogy milyen szörnyű igazságtalanság a sorsuk, amely idekergette őket. Koldussorba. Sokkal kevesebb a férfi: agok, rokkantak és beteg munkanélküliek, akik szegyenkező önértzetet állnak a koldussorban.

A szegénység csak panaszkodni tud és a panaszok hulláma hõmpölyg a széles folyosón. Egy elhagyott öreg asszony kétségbeesve siránkozik:

— Nincs otthon a télire semmi. Ha legálabb kis lisztet kapnék úgy kényerent volna. Meleg ételre, husra ugysem gondolok, hónapok óta nem volt meleg falat a számban. Néhány urházhöz jártam azelőtt, ahol fiatalkoromban mosóné voltam, ott kaptam kis meleg ételt, kávét, mindig. Amióta beteg vagyok és nem tudok kijárni, megszűnt ez is. Most is csak azért keltem fel, hogy itt kis lisztre jussam fel margam. De mi lesz a fával? Uram Isteneim, megfogyok a télen.

Helybenhagyólag bölintanak a körülálló öregasszonyok, soknak ugyanez a sorsa. Minderyik megtoldja még egy-egy panasszal az öreg néike szavait. És a lemondó panaszok monoton kórusába, mint a lázadás slyít bele egy fiatalabb hadiózeveg szava:

— Sohse koldultam még — mondja — és most már erre a sorsra jutok. Amíg az uram él, becsületesen megéltünk a

APETITORIUM

a legkellemesebb ízű étvágy- és gyomorjavító. Kapható egyedül

PINTÉR FERENC
Szt. József gyógyszerárában
a nagrtplomnál

keresetéből, pedig csak egyszerű svári munkás volt. Én most is dolgozom, varrok éjjel-nappal, de már nem bírja a tudóm és pár nap előtt már vért köpiem. Nem volna kár elpusztulni, de két apró gyerekem van, mi lesz azokkal? Ezeket is etetni kell, ha nem akarom, hogy éhen vesszenek, de miből, mikor most már a betegség miatt dolgozni se tudok, segítséget pedig nem kapok sehol. Ezért kellett a harctéren meghalni az uramnak, hogy most a tél bennünk is elpusztítson...

A köhögés gyakran szakítja félbe a szavát és a gyilkos kór tüzipiros rózsát égnek az arcán. Az egyik gyereke, egy vézna, sápadt kislány fázósan kapaszkodik a kendőjébe. És a köröskörül pansz-kodnak mind, mind, az Élet hajótöröttel. Egy rongyokba bugydolt öreg ember, könnyes szemekkel panaszolja, hogy a míg fiatal és erős volt, dolgozott, most hogy öreg és beteg, éhenhal a családjával együtt. Mindegyiknek súlyos tragédiája van és mindegyik a téfől retteg: enek a tragédiának felélményét. A tél, mint egy szörnyű rém kísért a szomorú folyosón, az éhség és nyomor szerencsétlen karavánjában. A tél, amely már itt kopog a fűtetlen szobák ajtaján és éhséget hoz, didersz hideget, meg tüdővést...

(A. I.)

Bezárták a nemzetgyűlést nyári ülészakát

A csütörtöki ülés

A parlament csütörtöki ülését délelőtt 10 órakor nyitotta meg dr. Róber elnök. Az ülést interpellációk töltötték ki.

Az első felszólaló Gostinszár klenkális képviselő volt, aki a belügyminiszterhez interpellációt intézett a ljubljani község tanács főszoletása miatt. A kérdéshez felszólalt dr. Korun szocialista képviselő is, aki élesen bírálta a kormány eljárását és megállapította, hogy a ljubljani község tanácsot azért oszlatták föl, mert az kormányellenes volt. Ivanics Momcsiló disszidens radikális is igazságtalannak helyezett meg a kormány eljárását, amellyel a község tanácsok autonómiáját támadta meg.

Timotievics belügyminiszter válaszolt az interpellációkra, de a választ az interpellálók nem vették tudomásul.

Ezután Trifkovic miniszter, a miniszterelnök helyettese fölolvasta Sándor király dekrétumát, amellyel a parlament nyári ülészakát a csütörtöki nappal bezárja és az őszi ülészakát kezdetét péntekre tűzi ki.

Novisád közgyűlése

Rendkívüli segély a tisztviselőknak

Novisádról jelentik: Novisád város képviselőtestülete csütörtökön délután 4 órakor közgyűlést tartott, melyen Stefanovics Zsarko polgármester részletesen beszámolt a hivatalba lépése óta lefolyt eseményekről. Milics Szevto köszönetet mond a polgármesternek működéséért és felhívja figyelmét arra, hogy az éjjeli mulatók kitélepitésének határideje november 1-én lejár. Dr. Sinjarev azt javasolja, hogy a helygymnáziumban járjanak közre, hogy a határidő kitöltésére irányuló kérelmeket ott is utasítsák vissza.

A közgyűlés tudomásul vette a polgármester jelentését. Ezután elhatározták, hogy a városi néphonvadászokra külön adókat loznak kivétel.

A városi forház eladásának ügyét, melyet a radikálisok le akartak véteni a napirendről a tanácsi javaslata-

tot a joggyűl bizottsághoz utalták vissza újabb javaslattétel végett. Elhatározta a közgyűlés a rendőrség és bejelentő hivatal átszervezését is. Majd 513.000 dinárt szavaztak meg Budapestben vásárlandó keskenyvágyúny vasut céljaira, amelyre a kis és nagy Limán-i új építkezésnél lesz szükség.

Jóváhagyta a közgyűlés a tanács

„Nem megyünk olyan képviselők közé, akik rablóknak és gyilkosoknak nevezik egymást“

A Beogradban tárgyaló Radics-párti képviselő nyilatkozik

Lovrenkovic képviselő kijelentette, hogy a Horvátországban tapasztalható elégedetlenségért a mai rezsim felelős.

Beogradi tárgyalásai alatt a politikai pártok részéről sok jóakarót tapasztalt. Az a meggyőződése, hogy a szerb és horvát nép közötti ellentéteket könnyen át lehet hidalni, azonban ehhez új rezsim szükséges.

Erdekes, — mondotta Lovrenkovic — hogy beogradi tapasztalatai szerint az egyik képviselői klub tagjai úgy

határozatát, amellyel Vadszics hadigymnázistnek és Alexijevics BBB osztályfőnököknek egy-egy telket adományoztak. A tisztviselőknak rendkívüli segélyként egy havi fizetést szavaztak meg, Szlepcsevics főispánnak pedig havi 1000 dinár drágasági pótdiót.

A közgyűlés egynegyed 8-kor ért véget, pénteken folytatják.

beszélnek a másik klub tagjairól, mint rablókról és gyilkosokról és csak természetesen, hogy ilyen társaságban a horvát képviselőknél nincs helyük. Azzal fejezte be Lovrenkovic nyilatkozatát, hogy úgy látja, a mai rezsim nem szeretné, ha a horvát képviselők a kuznovid ünnepségeken részt vennének. Ő ajánlani fogja a blokknak a megjelene, mert itt a délszláv egyesülés elcsúszott harcosait fogják majd méltó kezelet között ünnepelni.

Lloyd George megbukott

Lemondott az angol kormány — Feloszlatták a parlamentet

Az angol politikai válság szerdán elérte tetőfokát és csütörtökre az uniolista nemzeti egyesülés állásfoglalása következtében Lloyd George csütörtökön bealta lemondását a királynak.

A konzervatív pártnak az a része, amely a koalíció felbontását és a kormány visszalépését követeli, szerdán élesen szembe fordult Chamberlain konzervatív miniszterrel, aki Lloyd George mellett foglalt állást.

Erre Chamberlain külön futárok útján magához kérte a konzervatív minisztereket, kikkel megállapodtak, hogy Chamberlain a konzervatív képviselők döntését fogja provokálni.

A tanácskozások során a többség előfordult Lloyd George és Chamberlain politikájától, mire a miniszterelnök már csütörtökön bejelentette az angol királynak a kormány lemondását.

Bethlen leintette Wolffot

Andrássy nem csatlakozik az ellenzéki szövetséghez

Budapestről jelentik: Gróf Bethlen István miniszterelnök Wolffék értekezletén ellátó nyilatkozatot tett a szélsőséges kilengésekről és akkor Wolff Károly megkérdezte a miniszterelnököt, hogy mit ért kilengésen és kiket ért szélsőségesek alatt.

— A kávéházi verekedőket, az éjszakai duhajkodókat, mondta a miniszterelnök, hozzá tette azonban azt a figyelmeztetést, hogy a duhajkodó elemekre olyan politikai nyilatkozatok vannak kártekonny és izgató hatással, akik a drágaságot és más hasonló súlyos problémát is hangulatkelésre használják fel.

Epp azért személy szerint is figyelmeztette Wolff Károlyt, hogy mérs-

kelje temperamentumát. A jelen voltak zöme föltűnően helyeselt a miniszterelnök ebelti nyilatkozatát. Megállapítható volt, hogy a pártban Wolff Károly jóformán izoláltn áll és mindössze két-három képviselő osztja politikáját.

Egy bizonyos: Andrássy nem csatlakozik sem az ellenzéki szövetséghez, sem a koncentrációhoz. A nemzetgyűlés egyébként öt heti szünet után pénteken újra összejött. Minden jel arra mutat, hogy a nemzetgyűlés eseményekben gazdagnak ígérkező új kampánya alatt rövidesen felvetődnek mindazok a politikai kérdések, amelyekben a kormány részéről határozott kijelentéseket és nyílt fellépést várnak.

Október 20-án ül össze a szakértői konferencia a keleti béke ügyében

November 6-ikán lesznek a békétárgyalások

Mint Londonból jelentik, az olasz kormány elfogadta az angoloknak azt a javaslatát, hogy a keleti békekonferencia előkészítésére november 20-ikára hívják össze Londonba a szakértők értekezletét. Mivel azonban az olasz kormány megbízottai erre az időpontra már nem érkezhetnek meg Londonba, az első napokban az angol és francia megbízottak csupán az előkészítő munkálatokat fogják megkezdeni.

Beavatott körökben úgy tudják, hogy az új békeszerződésben a sérvény béke néhány fejezetét hatályon kívül helyezik,

és egyes határozatait pedig a törökök javára kiegészítik.

Párisi jelentések szerint a francia kormány november 6-át fogja ajánlani a közeljövő általános békekonferenciájának idejére, de hogy hol lesznek a békétárgyalások, azt még nem le-

csak a köztársaság menfietű meg. Athénben újabb zavargásoktól tartanak.

A külügyminisztérium levéltárából előkerült okmányok szerint Konstantin idejében a közpénzek kezelése körül nagy visszaélések történtek. Külföldi propaganda célokra milliókat költöttek el.

A forradalmárok kiáltványának halál fenyegeté a kiszszlai front összeomlásának és Trácia elvesztésének okozót.

Megszűntek a görögök legtöbb európai követéséget. A görög kormány elhatározta, hogy takarékosagból megszünteti a berlini, bécsi, madridi, tokiói, pétervári, kopenhágai, krisztinai, brüsszeli, hágai, stockholmi, varsói és durazzói követéségeket.

Franciaország ragaszkodik az új jóvátételi tervhez

Párisból jelentik: A német jóvátétel kérdése ismét válsággá kezd kiélesedni. Francia politikai körökben komolyan aggodnák, hogy Angolország éppen úgy, mint a német moratórium tárgyalása alkalmával, ezúttal is erőiesen szembe fog szállani a francia részről követelt új garancikkal.

A francia ellenjavaslatot, amelyet Bradbury tervzetével szemben Poincaré és Barthou kidolgoztak, jelenleg a pénzügyi szakértők tárgyalják és lehet, hogy azt már a jóvátételi bizottság pénteki ülésén előterjesztik. Ezen az ülésen a francia kormány igen nyomatékosan fog felépíteni és követeléseiből semmit sem enged.

Ebben az évben Franciaország föltétlenül és véglegesen meg akarja állapítani Németország kötelezettségét.

A Berliner Tageblatt úgy értesül Párisból, hogy francia részről nem nagy hajlandóság mutatkozik, hogy hozzájáruljanak Bradburynak a tervéhez, hogy a márka árfolyamának stabilizálására külön bizottságot alakítsanak. Franciaország aggodalmai gazdasági természetűek. Párisban attól tartanak, hogy ha a bizottságba Amerikát és semleges delegátusokat is bevonnak, úgy Franciaország nem tudna kellő helylyást biztosítani a bizottság határozataira.

Pecsenyét süttött meggyilkolt felesége husából

Berlinből jelentik: A berlini Moabit külváros esküdtszéke csütörtökön olyan bűnpört tárgyal, amely borzalmaságát vetekedik az utolsó évtizedek legszörnyűbb bűneseteivel is. A vádlottak padján egy Obendorf Alfréd nevű wannseei fűrdőszolgá és uszómester ült, aki feleségét, Wrobel Erát megfojtotta holttestét feldarabolva és nem tagadja, hogy a holttestet egyszécsét megöltötte és meg is ette, csak azt hozta fel mentésül, hogy féltékenységből és önvédelemből követte el a gyilkosságot. A holttestet tizenkét részre vágta és tizenkét csomagba göngyöltte, aztán Wannsee mellett elásta. Saját előadása szerint két óráig tartott a város munka.

A tárgyalás elején drámai jelenet történt. A meggyilkolt asszony hoga akit tanuank idéztek be, ököllal rontott a vádlóra és ha a szuronyos börtönbe vissza nem tartja, feltett bántalmazta volna. A gyilkos férj egyedülven vette ki zsebéből orrszipetét szeméjéget, feltette és gyonyosan végigmérte a gyászruhás tanút. A szakértő törvényszéki orvos úgy nyilatkozott, hogy a vádlott gyöngyházatlan elméletű, mire a törvényszék felfigyeltette. Bűnpört tárgyalását s kimondta, hogy a vádlottat állami tébolydóba utálja át, ahol meg fogják figyelni.

Újabb zavargásoktól tartanak Görögországban.

Athénből jelentik: Venczelosz hívei újból erős propagandát kezdtek a köztársaság visszaállítására érdekében. Azt hirdetik, hogy Görögországot fogják figyeln.

Le a kalappal! . . .

Látogatás egy női kalapüzletben

Bementem egy főútcán női kalapüzletbe.

Két hölgy volt benn éppen és mind a kettő kalapokat próbált.

Az egyik — ancsony és molett, egy huszonnyolc és negyven között, lány — szürke fejbuzók sapkát próbált. Nagyon tetszik neki.

A másik — magas és szintén molett, hántékokra fésült fényes fekete hajjal, ugy negyven és huszonnyolc év között, asszony — haragosan néz a kis kövérre, aki tulhoszszu ideig illegeti fején a kockett acélszürke, szalagsokrokkal díszített sapkát.

— Azt a sapkát én már megvettem — mondja olyan hangon, amelyből ki lehetett érezni a mélyesges megvetést a kis kövér iránt.

— Igen? — mondta a kis kövér és lesújtó pillantással végig nérvé az impozáns külsejű idegen hölgyet, lerántotta fejéről az acélszürkét s a pultra tette: tessék!

Az impozáns nő kezdte most fejére húzgálni a fejbuzú acélszürkét, kifizette az árát és távozott.

A kis kövér már előbb elviharzott az üzletből.

Egyedül maradtam az üzlet-tulajdonosnővel.

— Szeretnék valamit megtudni a kalapdivatról.

— A lapba akarja megírni? Irja meg, hogy nekünk van párisi kalapunk. Igazi, hamisítatlan párisi készítmény. (Hátrafordul a kis kiszolgáló lány felé) Gizi, hozd ide azt a skatulyát, amelyikben a párisi kalap van.

Gizi előcipel egy elegáns fehér, kerek skatulyát és leteszi a pultra.

A tulajdonosnő szertartásos ünnepelességgel fellemeli a skatulya tetejét és előkerül egy fejbuzós sapka, fekete pamiból, ezüst rózsákkal, szalagból készíttve.

A tulajdonosnő elém tartja és csak ennyit mond:

— Cuki!

Közben Gizike már egy másik párisi skatulyát is az asztalra helyezett.

Ebből szintén fejbuzós sapka került elő: bordó barna selyembárony, ottománal díszítve.

— Kérem, — mondja valóságos extázisban a tulajdonosnő, — ezek isteni csudák, nem is kalapok, — Mi ezeknek az ára?

— Ne is kérdezze. Itt az eredeti számla, — előmutatja a párisi számlát, — eredeti ár, eredeti szám, minden eredeti: az ára 2000 dinár!

— És mi általában a kalapok ára? — Száz dinártól fölfelé. — 2000 dinárig.

— És csak a fejbuzók a divatosak?

— Nem, a nagy lapos kalapok is nagyon divatosak, fekete velour chiffon, crepp-georgettel díszítve és gyönggyel.

Mutatott néhány valóban szép kalapot, a legapróbb részletekig elmagyarázta, hogy miből készült.

— Tehát 100 dinártól 2000 dinártig.

Most már csak azt szeretném tudni, hogy olcsó-e, vagy drága a kalap meg a sapka?

Mindenesetre le a kalappal a szegény férfiek előtt, akik kénytelenek lesznek kiizzadni az új fejbuzúkat — ért a kettőezer dinárokat.

Egyébként legcélszerűbb volna, ha az olcsósági hullám elmulásáig drága hölgyeink követnék inkább a nagyszerű jelzőt:

— Le a kalappal!

Uj kormányválsággal fenyeget Ribár újabb házelnökségét

A kormány többsége ellenzi Ribár újabb házelnökségét

A házelnöki tisztség betöltése még mindig nyílt kérdés és egyre jobban komplikálódik a helyzet. Ribár személyéhez ragaszkodnak Davidovics hívei, sőt preszurs kérdésből a demokrátaik jobb számára sem tághat nyíltan jelöltsége mellől. Az ellenzék felhasználva a helyzet fonakását, timentőleg Ribár mellett óhaját szavazni, hogy ezzel is egy kormány-párti elégedetlen személyt keresztül tntessen a rendszer ellen.

Zserjav dr. szociálpolitikai miniszter a Bácsmegeyi Napló munkatársa előtt kijelentette, hogy

egy a demokratapárthban, mint a kormányban nagyon súlyos a helyzet, különösen azért, mert a demokratapárt szolidaritási okokból újabb Ribárjra fogja jelölni.

Mint Beogradból jelentik, csütörtökön délelőtt 10 órakor a parlament ülése előtt Pasics miniszterelnök hosszabb tárgyalást folytatott Davidovics Ljubával, a demokratapárt elnökével az elnökválasztás kérdéséről. Davidovics kijelentette, hogy pártja Ribár jelöltségéhez ragaszkodik. Pasics erre hosszasan kifejtette véleményét és azt az óhaját fejezte ki, hogy a kérdést békés megegyezés útján rendezzék.

Davidovics a tanácskozás után azonban a demokratá pártba ment, a hol azonnal ülést rögtönöztek. Davidovics el előadta Pasics véleményét, aki kijelentette, hogy Ribár újabb jelöléséből kabinetkérdést csinálna. Er-

re hosszabb vita indult meg, amely azonban eredmény nélkül végződött. Végül is úgy határoztak, hogy bevárják, míg a radikálisok által kiküldött haromtagú bizottság érintkezésbe lép a párttal.

A radikális párt délután 3 órakor tartott újabb ülést, amelyen deklarációt fogadtak el, hogy az egész radikális párt az alkalmán alapján áll. Ez a határozat annak az akciónak az eredménye, amellyel, mint megirtuk, Pasics Protics fellépésének akarja útját szegni. Az elnökválasztás kérdésében megállapították, hogy a pártnak Ribár személye ellen nincs kifogása és őt nagyra becsülik, de zagrabi szereplése lehetetlenné tette, hogy újra megválasszák elnöknek. Ellenben minden más demokratá jelölésre szívesen szavaznának.

Davidovics két napig tárgyal az ellenzék vezetőivel és megállapodott velük abban, hogy ha a radikálisok a demokrátaikkal megegyeznének Ribár elnöksége ellen, akkor az egész ellenzék és Davidovics hívei Ribárra fognak szavazni. Ellenkező esetben minden ellenzéki párt külön listával szavaz, mert az egyöntetű listában nem tudtak megállapodásra jönni. A második alelnöki széklet, amelyel eddig a Spaho-párti Hrasznicától be, a klerikálisok maguknak vindikálják és bizonyára meg is fogják kapni. Jelöltjük nevét még nem hozták nyilvánosságra.

Három bűnügy

Főtárgyalás a subetocai törvénszékben

Hajdu Sándor, Szőke Ferenc és fivére Szőke Sándor odaadással szentelték magukat a lopás iparának. Rövid idő lefolyása alatt nyolc helyen loptak.

Loptak sziliszkin bundától csecesemő fehéreműg és libától fűszerárú üzlet teljes készletéig mindent.

A nagyüzemi tolvajok felett csütörtökön tartotta meg a főtárgyalást a subetocai büntető törvénszék Pavlovics István elnöklésével.

A vádat Vaszhilovics Ljuba államügyész képviselte. Hivatából kirendelt védők Tordai Imre dr. és György Imre dr. voltak.

A tettesek közül csak kettő került a bíróság elé, Hajdu Sándor és Szőke Sándor. Szőke Ferenc megszökött.

Az elnök felsorolja a vádakait: 1920. december havában ellopták Perazsics Boldizsár dr. törvénszékű orvos tizezer dinár értékű sziliszkin bundáját.

1921. év decemberében Szalasi Albert-től loptak különböző árukat, 1921. év decemberében Polák Géza fűtőházat fűtőnként loptak egy téli kabátot, 1921. év októberében loptak Spitzer Sándortól csecesemő fehéreműt, 1920. december 5-én ellopták Schossberger Herman félkabátját, 1920. év karácsony táján libákat loptak Bröder Lipótól.

1920. novemberében Reimia Perticsától különböző ruhaneműket loptak és végül Gödi Rozália pacseri lakostól szintén ruhaneműket.

A bizonyítási eljárás után a bíróság meghozta ítéletét, amely szerint Hajdu Sándort egy évi fogházra ítélté, 9 havi végrehajtási fogság beszámításával, Szőke Sándort, — tekintettel fiatal korára, — hat havi fogházra ítélték, amit kitöltőtnék vett a bíróság.

Demeter Ferenc, aki hat havi börtönrre volt elítélve, a július 9-ki amnesztia alkalmával szabadult a subetocai fogházból. Visszanyert szabadságát arra használta fel, hogy sorozatos lopásokat követett el. Állandóan biciklit lopott.

Kisbadaulása után elment Kisbajmokra Berkes Lajoshoz, akitől azzal az ürügyel csalta ki a biciklijét, hogy majd megjavítja. A biciklit elvitte, de nem vitte többé vissza. Ezután Sárcevsics Andráscsikiljét kérte el azzal, hogy kipróbálja. A próba oly alapos volt, hogy a gazdája soha sem látta többé biciklijét.

MACHIAVELLI *)

II.

Azok az ellenmondások, amelyek Machiavelliben feltűnnek, az ő egyéni természetében és Olaszország általános állapotaiban gyökereznek.

Machiavelli átmeneti korban élt. Fiatalságának éveit Firenze Köztársaság volt. Ennek a szellemében élt Machiavelli. Republikánus volt s köztársasági vonalmát állítólag egész életén át megőrizte, akkor is, amikor a köztársaság eszme már lejárt, akkor is, amikor a Medicek hosszú származétság után visszatertek, hogy Firenzében ismét uralkodjanak. A köztársaság alatt állását (1498—1512) magas rópmi működésével, követi küldetésével, politikai jelentésével híressé tette. Sokat tapasztalt és sokat tanult. Megismerte a firenzei politikai élet gazdag fejlődését. A nemesi és az önkény uralom, a középrend és a proletárok harcai, a fél és az áldemokrácia, egy-egy családnak politikai felsőbbsege és a teokrácia gyors iramban váltakoztak. Azonban a köztársasági érzés 1492 után már változott. Hanyatlásnak indult. A francia, majd a spanyol betörések az olasz republikánus műveltséget sorvasztják. A barbárok lovainak a

patkót csatognak a szép városok kövezett utcáin s még jobban burjánzik a politikai bűn, a jellemtelenség, a hütlenség, mint előbb. Maga Machiavelli is nagy változón megy át. 1512-ben a ravennai csatavesztés után, amikor a Medicek visszatértek, állását elvesztette s a sok szenvedés és kínzás után, amely érte, elhatározta, hogy csatlakozik a Medicekhez. Ő már tisztán látta, hogy a köztársaság élete csak pusztá vergődés s hogy következik az abszolutizmussal átítatott nemzeti kor-szak. Machiavelli tehát hülsen lett a köztársasághoz és megírta — a fejedelmi abszolutizmus kódexét. Ilyen változás azonban nemcsak Machiavellivel esett meg abban az időben.

Most csak az a kérdés, Machiavelli miért lett elvtagadó? Önérdékéből-e, vagy jobb belátásból? Machiavelli nem volt jellemtelen ember s a legtöbb történetírő abban a felgörsben él, hogy Machiavelli a köztársaságot bukott intézménynek tartotta, amelynek számára nem volt többé igazi föltámadás. Machiavelli nem jellemtelenségéből, hanem az idők ármán megfellelőleg cselekedett. Egy más körülmény még élesebben világítja meg politikai állásfoglalását. Machiavelli az idők hangulatának megfelelően erősen nacionalista volt. Soha semmi politikai ideál megvalósulására nem vágyott hevesebben, mint a szétmarcangolt Olaszország egyesítésére. Semmi

sem fájt neki jobban, mint hazáia feldúlt állapota, a francia és a spanyol barbárkö uralma, nemzetének meghasonlottsága és azt kívánta, hogy ez az állapot szűnjön meg. De hogyan? Mi módon? Ki az a kiváló egyén, aki Itália romlott állapotát képes megszüntetni és szétdarabait nemzetét egységbe bírja kovácson? Machiavelli ez a magas államférfiúi gondolat már a ravennai csata előtt foglalkoztatta s akkor tekintétt Borgia Cezárra vetette. Azt hitte, hogy a nagy feladatra Borgia Cezár termett, ez a gyönyörű külsejű, bátor, vakmerő, eszes, élesen szóló férfiú. VI. Sándor pápa fia, akiben azonban a fényes tulajdonságok mellett gonosz hallamok, romlottság, lelkiismeretlenség lakoztak. Borgia Cezár a hozzá fűződött reményeket nem váltotta be s a nagy gonosztevő Olaszországból elűzve, 1507-ben Spanyolországban meghalt. Mikor aztán a Medicek Firenzébe visszatértek, Machiavelli politikai eszményének megvalósítását II. Lorenzótól várta, s bár ez a durva és kegyetlen ember a neki szánt szerepre még kevésbé volt alkalmas, Machiavelli az II. princet neki ajánlotta, hogy megtanítsa a kormányzás művészetére s felhívja Itáliának a barbárokól való felszabadítására. Most van a legjobb idő arra, mondja, . . . Föl kell szabadítani Itáliát. Az elszakadt részeket egyesíteni kell. Most Itáliában mindent keresztül lehet vinni, csak nem-

zeti hadsereget kell felállítani s vissza kell verni a külföldi támadásokat. A barbár hatalma rothad, s Itália a felszabadított uljongva fogadja.

Machiavelli elvváltoztatása tehát reá nézve, a korviszonyok alapján, kedvezően magyarázható. De mi magyarázza meg azt, hogy Machiavelli általmába vette azokat az erkölcsösten, sőt gonosz elveket is, a melyeket kora fejedelmek új birto-kaikat megtartásában lelkiismeret- dalás nélkül követtek? Machiavelli egyéni élete nem foglal magában semmi olyast, ami igazolná, hogy é hasonló elvek szerint járt volna el. Életét e tekintetben tisztának ismeri a történet, sőt mint Macaulay kiemelte, az II. prince a polgári kötelességekre vonatkozólag a legst-ább elveket foglajlja magában.

Azonban rovására kell írni, hogy nem csak az II. principében, hanem más munkáiban is hasonló elveket vall. Ebben a pontban Machiavellit fölmenteni nem lehet. Ebben őt bü- nösnek kell találnunk s kérdéses, hogy Machiavelli felelőssége ki- sebb-e azzal, ha azt állítjuk, hogy azokat a bűnös korszak hatása alatt tette a magáévá?

Machiavelli lángelme volt, akitt korszaka a politikai hitehagyás bü- nébe ejtett és gyöngre, esendő halan- dó volt, akinek nem volt elég ereje ellenállni a romlott erkölcsi felgö- rásnak. Ebben áll az ő bűnőségének a tragikumja. Töncs Gusztáv

*) Az első közlemény a Bácsmegeyi Napló 1. évi október hó 12-ik számában jelent meg.

Ugyanly tett Harihgás József biciklijével.

Elmondja, hogy itt a fogházban megismerkedett Sebestény Antal „politikanacsal, (a Varga ügyben fogva volt politikai fogolyval). Amikor kiszabadult, elment Sebestény feleségéhez és azt mondotta, az ura küldte és kéri, küldjön neki egy ütötöt ruhát és dohánnyt. A kért dolgokat megkapta és magának megtartotta.

Mindent bésmér.

Vádlott társa: Gyurgyevics István Kőrösi János zsebéből kilopta pénztárcáját 373 dinár készpénzzel.

A bíróság nem hozott ítéletet az ügyben, mert az első vádlott lopásért el volt ítélve s a bíróság szükségesnek tartotta az iratok beszerzését.

Csütörtökre főtárgyalásra volt kitűzve Kecskenyi Máttyás sentai lakos, vaskezeskedő soréd elleni büntetés, aki gazdájától, Braun László sentai vaskezeskedőtől hosszabb időn át árut lopott, 30.000 korona értékben.

A tett felfedezése után letartóztatták és bezárították a szubotical ügyesség fogházába, ahol egy heti vizsgálati fogság után, a főtárgyalásig szabadon bocsájtották.

Miután a főtárgyaláson nem jelent meg, a bíróság elrendelte, hogy újabb helyezték vizsgálati fogságba. Ügyében új tárgyalást fognak kitűzni.

A magyar kormány rejtélyes aranyzállítmánya

Budapestről jelentik: A parlament pénzügyi bizottságának csütörtöki ülésén szóvá tették, hogy rövid idővel ezelőtt 26 láda aranyat és ezüstöt szállítottak ki a magyar kormány tudtával Magyarországból. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy ezeket a ládákat valóban a magyar kormány megbízásból vitték ki a határon, azonban nincs felhatalmazása, hogy erről bővebb felvilágosítást adjon. Az aranyat és ezüstöt egy katonai szállító cég küldte Hollandiába.

Prágai jelentés szerint a cseh-szlovák kormány e szállítmány miatt tiltakozást jelentett be a jövőteli bizottságnál.

Rágalmazási pör

a „Vesztegető forradalom” miatt

Budapestről jelentik: A büntető-törvényszék szerdán délelőtt fejezték be a Fehéri—Korcsmáros sajtópör tárgyalását. A sajtópör A vesztegető forradalom című könyv miatt indult meg, amelyben Fehéri Armand felsorolta mindazoknak az íróknak és hírlapíróknak neveit, a kik a forradalmi kormánytól pénzt vettek fel. Korcsmáros Nándor e miatt megátadta egy lapban Fehéri, aki sajtópört indított Korcsmáros ellen.

A szerdai tárgyalásra mintegy huszonöt tanút idéztek meg. A bíróság elrendelte Fehéri Armand főmagánvádlónak tanukénti kihallgatását Fehéri ugy a bír, mint a vádlott kérdésre kijelentette, hogy az újságíróknak semmiféle forradalmi szervezkedését nem készítette elő 1918 októberében. Ezután felállott Fehéri Armand képviselője, Bródy Ernő és kijelentette, hogy Fehéri sajnálkozással fejezi ki a miatt, hogy könyvében ártatlan embereket is megnevezt, akik terde szímben tűnhetnek fel.

Korcsmáros erre kijelentette, hogy a maga részéről sajnálja mindazokat a kijelentéseket, amelyeket Fehérről tett, de nem maga miatt tette ezeket — mondotta — hanem az újságírók miatt. Miután Fehéri kijelentését megtette, örömmel veszi ezt tudomásul és a maga részéről is visszavontnak tekint minden állítást.

Ezután a bíróság kijelentette, hogy az eljárást a bíróság megszünteti.

— A Yorki és Génuai herceg átutazott Suboticán. Csütörtökön este 9 óra 13 perckor a Simplon-expresszel Suboticán átutazott a Yorki és Génuai herceg, valamint a hollandi misszió tagjai is, akik a román király koronázásán vettek részt és most hazautaztak.

— Orosz főpap Szuboticián. Szombaton Szuboticiára érkezik Felomen orosz püspök, aki vasárnap a görögkeleti templomban misét fog celebrálni.

— Tanítóik kinevezése. A közoktatásügyi miniszter Csajkás Róza subotical tanítónőt a ludaspusztai iskolához állami tanítónővé kinevezte.

— Ösztöndíj a külföldön tanuló evangélikus teológusok számára. Beograd jelentik, hogy a kultuszminiszterium tíz ösztöndíjat létesít a külföldi evangélikus teológián tanuló jogszárv íjfiak részére, miután az országban nincs evangélikus teológia.

— Új pucost terveztek a bulgár tiszték. Szófiából jelentik: A bulgár tiszték egyesülete kiáltványt adott ki, amelyben felhívják a népet arra, hogy rázza le a paraszt diktatúrát. A kormány az egyesületet feloszlatta, annak vezetőit, Lazarev és Lukov tábornokokat pedig letartóztatták.

— Franciaországból hazaküldik az orosz katonákat. Párisból jelentik: A francia kormány felszólította a moszkvai szovjetkormányt, vessese haza a Franciaországtól területén tartózkodó orosz katonákat. A hazaszállítandók összeírását és elszállítását az orosz vöröskereszt végzi, amelynek megbízottai már meg is kapták Párisból a beutazást engedélyt.

— Beállították a bécsi legitímisták tüntető gyűlését. Bécsből jelentik: A bécsi fekete-sárga legitímisták pártja széles körben hirdette, hogy október 21-én Stürzhk gróf halálának évfordulóján a Rathaus előtt népgyűlést rendez. Minthogy ez a népgyűlés komoly zavargásokkal járhatott volna, a rendőrség a gyűlést betiltotta.

— Sentán nem működik a lakásbiztosítási bizottság. Sentáról jelentik: A sentai lakásügyi bizottság már öt hónapja nem működik. Petrovics Branko dr. polgármester átiratot intézett a subotical törvényszékhez, amelyben kéri, hogy a vénszék teygen megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy a lakásbizottság megkezdje működését.

— Politikai letartóztatás Novisadon. Novisadról jelentik: A rendőrség csütörtökön letartóztatta Láng Éde pincért, mert államellenes kijelentéseket tett. A letartóztatott pincért még este átadták az ügyészségnek.

— Sztójanovics Péter Novisadon. Novisadról jelentik: Sztójanovics Péter az ismert zenezerző és karmester Budapestről Novisadra érkezett, ahol néhány napig fog tartózkodni.

— Egy kapitány agyonlőtte az ezredesét. Szerdán délután véres katonatiszti dráma történt Piroban. Stefiánovics Sándor gyalogsági kapitány, aki a piroti kerületi parancsnoksághoz van beosztva, revolverrel agyonlőtte a parancsnokát, Nikolic Nikola ezredesét. A gyilkos kapitányt letartóztatták, de a véres dráma előzményeit és okát nem sikerült még megállapítani.

— A magyar kormány az irók sejtéséért. Budapestről jelentik: A mai gazdasági helyzetet a magyar irókat nagyon érzékenyen sújtja. A Petőfi-társaság legutóbbi ülésén ezért az a terv merült fel, hogy a kormány gondoskodik az irók kedvezményes ellátásáról, éppugy, mint a tisztviselőkéiről. Most a kultuszminiszterium részéről kijelentették, hogy az új költségvetésben az irók segítésére eddig előirányzott ötszáz ezer koronát egy millióra emelik fel.

— Párisból kiutasították a Rote Fahne igazgatóját. Párisból jelentik: A rendőrség tegnap este kiutasította Dahlen Ferenc porosz országgyűlési képviselőt, a Rote Fahne igazgatóját, mert utlevél nélkül utazott Párisba.

— Több új rádióállomást létesítenek. Beogradból jelentik: A Beograd mellett most folyó rádióállomás építése kívül, a kormány elhatározta, hogy az országban több új rádióállomást fog létesíteni, még pedig minden tartomány székhelyén. Ezenkívül rádiószolgálatot fognak létesíteni azok részére, akik tőzsejdi jelentések vagy más hírek gyors közvetítése céljából, erre előfizetnek.

— Az osztrák ipar válsága. Bécsből jelentik: Szerdán a felszámolt iparosok és gyáriüzemek segélyt kértek a kormánytól. Sok gyár már beszüntette az üzemét és több gyár már csak néhány napig lesz üzemben.

— A banktisztviselők szervezkedése. A jugoszláviai banktisztviselők még július 4. és 5-ikén Ljubljánban elhatározták, hogy a bank és biztosítási tisztviselőknak az ország különböző tartományaiban levő szervezeteit fömörülnek. Megalakították a Banktisztviselők Zagrebi Egyesületét, amelynek külön osztálya van Suboticán is. Az egyesület október 1-én már megkezdte működését. A tisztviselők remélik, hogy az egyesítés szervezeteiben az eddiginél hatóságban és eredményesebben meg tudják védelmezni jogaikat és érvényesíteni tudják igényeiket.

— Negyvenkétezer embert tartóztattak le az alkoholtíalom megszegése miatt. Washingtonból jelentik: Az alkoholtíalom kihirdetése óta összesen negyvenkétezer embert tartóztattak le Newyork államban a tilalom megszegése miatt. Tízezer ember ellen még folytatják az eljárást.

— Fogyasztók sztráikja a drága villamosáram ellen. Makról jelentik: Nagyszentmiklós közösg áramfogyasztó közönsége senyogsem tudott belenyugodni abba, hogy villamoslepték felmeleget az áramdíjakat. Sztráikba léptek a drágítás ellen, kikapcsoltatták az összes lámpákat és inkább sötétben ültek vagy petróleummal világítottak, semhogy a fel-emelt díjakat megfizessék. A különös sztráik vége az lett, hogy a villamoslepté igazgatósága újra életbeléptette a régi árat.

— Mattyasovszky Györgyöt felmentették a Viczián-pörben. Budapestről jelentik: A budapesti büntető-törvényszék mint felelőseletű bíróság csütörtökön tárgyalta a Mattyasovszky—Viczián rágalmazási pört. A tárgyaláson a vádlott Mattyasovszky György volt budapesti főkapitány sulvos vádakat sorolt fel Viczián képviselő ellen és adatokkal bizonyította állításainak valódiságát arra nézve, hogy Viczián a forradalmak alatt soronkívüli előléptésekben részesült és a kommunizmus terjesztésének napján neveztek ki helyettes államtitkárnak. A törvényszék megsemmisítette a bíróság ítéletét és Mattyasovszky Györgyöt a vád és annak következményei alól felmentette.

— A tudományos kutatás áldozatul esett egy ismert orvos. Budapestről jelentik: Holländer Hugó dr. egészségügyi felügyelő, a budai József Ferenc tüdőbetegszózkodó igazgató-főorvosa hosszabb ideje kísérletezett újfajta oltási eljárással. Egy évvel ezelőtt Holländer kísérletezés közben megfertőzte magát, megbetegedett és a gondos kezelés ellenére sem tudott felépülni. Hosszas szenvedés után csütörtökön meghalt.

— Vakbélműtét Churchillon. Londontól jelentik: Churchillen tegnapi este súlyos vakbélműtétet hajtottak végre.

*) Játékonyelő csokoládé délután. Róna Árpád a Városi Kávéház népszerű üzletvezetője 4-én rendezti csokoládé délutánját a Városi Kávéházban. Kitérően összejáratott ötletes műsor keretében, mely tavaly olyan nagy népszerűsége tett szert, néhány vidám órára a játékonyaság jegyében bizonyára összegyűjti majd Subotica intelligens társadalmát. Lesz ének, szavalat, tánc, mindenféle bohóság és természetesen kitűnő osona és még ennél is többet érő jókedv. A tél reménye elé kétségbeesetten tekintő szegények számára minden bizonyul úra összegyűjt majd néhány falat kenyérré, egy kis tűzölőfára és cipőre való a csokoládédélutánon.

— Az új magyar közlelmzési államtitkár. Budapestről jelentik: Bud. János dr.-nak közlelmzési miniszterrel való kinevezésével egidejűleg a kormányzó a közlelmzési miniszterium államtitkárává báró Prónay Györgyöt nevezte ki.

— Hatóság sértésért hét nap. Novisadról jelentik: A törvényszék csütörtökön 7 napi fogházra ítélte Eismann József novisadi lakost, aki hónapokkal ezelőtt hatóság sértést követett el.

— Álarcos rablók az országuton. Zagrebből jelentik: Paklariés horvát falu közlelmében a napokban két álarcos rabló fosztogatta ki az országút utasait. A rablók régi mundaokba voltak öltözve, katonai puskát viseltek, az egyiknek fehér, a másikon kék színű álarc volt. Prljén Tamás grabi parasztotól 22.500, Lalic Trifun brigdi lakostól pedig 14.000 dinárt szedtek el. A zakmányal úgy látszik meg voltak elégedve; mert az egyik áldozatnak 1000, a másíknak 200 dinárt visszaadtak, mint mondták, „uti költségre, hogy ne éhezzen az utón.” A kifosztottak az egyik rablóból Mirkovics Vino kosici lakost felismerték, aki azonban társával együtt eltűnt a vidékről.

— A német császár esküvője. Doromból jelentik: A volt német császár esküvőjét november 5-ére, vasárnapra tűzték ki. A polgári szerződést a doorni polgármester fogja végezni a doorni kastély csarnokában. Az egyházi esketést a kastély előcsarnokában fog lefolyjni.

— Szigoruan büntetik Zagrebben a faádrágitókat. Zagrebből jelentik: A kerületi törvényszék előtt két uzsoraüggyben hoztak szerdán szigorú ítéletet. Gagarics fakeskeskedt 15 nap elzárásra és 5000 dinár pénzbüntetésre, Rosenberg fakeskeskedt pedig 6 havi elzárásra, 50.000 dinár pénzbüntetésre és Jugoszláviából való kiutasításra ítélték. Ezenkívül Rosenbergől husz vagon fát el is koboztak.

(*) Dr. Koszólányi Árpád orvos rendel. Wilsonova-utca 34. szám alatt (a polg.-iskola mellett) csecsemő- és gyermekbetegyek délelőtt 8—10-ig, bér- és nemibetegyeknek délután 3—6-ig. (Salyarsan-oltások vérbajosoknak.) 0000

(*) Dr. Vécsei Jenő orvosi rendel. feje nemibetegyek részére. Rendel. délelőtt 7—9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrilmetoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Piroška-féle ház.

KÖZGAZDASÁG

A szubotičai vámhivatalnak van a legnagyobb bevétele. Most tessék közzé a vámhivataloknak szeptember utolsó harmadáról szóló bevételi kimutatását. E szerint szeptember utolsó harmadában a szubotičai vámhivatalnak 9.894.459 dinár bevétele volt, utána a legnagyobb bevételű vámhivatal a ljubljana nyolc milliót meghaladó bevétellel. A legkisebb forgalmu a spliti vámhivatal, amelynek csak 1.368.358 dinár bevétele volt.

Olaszország újból megengedte a jugoszláviai tenyészállatok bevitelét. Milánóból jelentik: Az olasz belügy-minisztérium közli, hogy a jugoszlá-

vial és ausztriai állattenyésztési viszonyok megjavulása folytán ismét megengedi úgy az S. H. S. királyságból, mint Ausztriából a szarvasmarha bevitelét tenyészési célokra is. A bevitelre azonban az olasz belügyminisztériumtól előzetesen engedélyt kell kérni.

Tilos a takarmánykivétel Boszniából, Szarajevóból jelentik: Bosznia-Hercegovina királyi helytartósága megtiltotta mindennemű takarmány kivitelét.

Ismét megrágl az osztrák vasut. Bécsből jelentik: November 4-iktől kezdve az ausztriai vasutak díjtételeit további 100 százalékkal fel fogják emelni.

Lengyel-csehszlovák kereskedelmi szerződés. Varsóból jelentik:

Lengyelország és Csehszlovákia delegátusai pénteken aláírják a két ország közt létrejött kereskedelmi szerződést.

Csehszlovákia tilos a marhabevitel. Prágából jelentik: A földművelésügyi minisztérium bejelentette a szarvasmarhának külföldről Csehszlovákiaiba való bevitelét. A tilalom a vágómarhára nem terjed ki.

PHILATELIA

BELYEGKERESKEDÉS SUBOTICA SZÉCSI E.

Veszek használt jugoszláv bélyegeket. A forrási bélyegekből csak teljes sorokat kérek, melyek egyeseket a 25 és 50 paras, valamint a díjazás kivételével, Káldjón arajlatot. 6885

TŐZSDE

Begradi tőzsde, október 19. Devizák: London 262—258, Páris 431—419, New York 6150—6050, Genf 1031—1022, Szolnoki 157—153, Róma 250—248, Prága 184,25—182,35, Berlin 210—190, Bécs 0,077—0,073, Bukarest 40—38.

Zürich, október 19. Zárlat: Berlin 0,165, Amsterdam 214,50, New York 544, London 24,33, Páris 40,50, Milánó 22,85, Prága 17,90, Budapest 0,22, Bukarest 3,32, Varsó 0,055, Bécs 0,0075, osztrák bélyegzett 0,0079, Zagreb 3,10(?)

Budapest, október 19. A devizaközpont, levezése: Angol font 11300, márka 0,80, Bécs 0,034, Prága 81—85, Beograd 40—41,60, Bukarest 14,50—15,50, Milánó 105—110, Páris 190—195, Zürich 465—480.

RHEUMATIN

kipróbált háziaszert, izomzsgát, közzvény, hát-dorha-fájás és mindennemű reumatikus fájdalom ellen. — Képesítő egyedű

PINTÉR FERENC
SZENT JÓZSEF
gyógytár a nagytemplom
mellett. 6659

Keresünk egy erélyes és
szakképzett

pályafelügyelőt.
Ajánlatok fizetési igények
megjelölésével a Novisad
Villamosági Részvénytársaság
Üzletvezetéséhez
intézendők. 7613

ALMA

Elsőrendű egészséges
St. érer alma nagyban és
kicsinyben olcsón kapható

Weisz József
délgyűmölcs kereskedő
nél RUDIČEVA UL. 1.

"Ara" Crem

a legjobb aródpótló szer
KORONA-
GYÓGYSZERTÁR
SUBOTICA, VÁROSHÁZA, 583

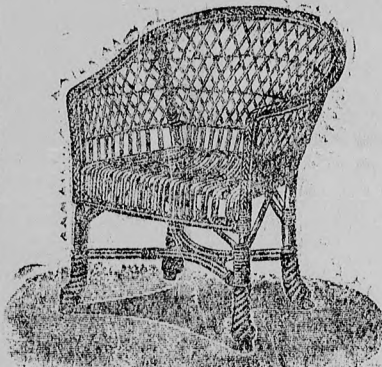
VÁSÁROSOK!

NAPTÁRAINK

SZOMBATTÓL KEZDVE KAPHATÓK
MINERVA NYOMDA R.-T. SUBOTICA

Keszler Péter

nád- és kosáráru gyár
Apatin.

Kerti butorok, kosarak, gyermek-
kocsik és nád butorkészletek.

Szállítás az ország minden
részébe és a külföldre is.

ÚJONAN MEGNYILT BÜRNAGYKERESKEDÉS

Jakob Deutsch & Comp.
ZAGREB, Martičeva ul. 10. (a Jurisčičeva ul.
folytatása) — Telefon 3—63.

Ajánlják a legszolidabb kiszolgálás mellett dusan
felszerelt különféle bel- és külföldi készbőr-
raktárakat. Vesznek és legjobb árat fizetnek
minden mennyiségű nyersbőrért.

SPITZER J.
SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ
SUBOTICA
Strossmajerova-u.8
6193

Olcsósági hullám!

70 koronáért legújabb modellek szerint
formálók és tisztítók
férfi kalapokat.

Női kalapot is legolcsóbb árban készítik
Legutolsó divatu modellek megtekinthetők.
Formázást és javítást elfogad
„ADRIA” KALAPIFAR RÉSZÉRE
HAMBURGER SÁNDOR
kelmefestő, Rudičeva ul.

A lakosság figyelmébe!

Mindenki saját érdekében őrizze meg szilva, körte
eper alma, sörp, bor s törköly cefrjét. Ne adja
el, mert pálinkáját saját udvarában kifőzheti
bőle, hogy ha a Frank Pál mozgó pálinkafőző
kazánján főzeti.

Ott a helyszínen főzők saját
engedéllyel ingyen.

Cefrjét már is a legkedvezőbb feltételek mellett
főzheti ingyen főzész báccsal. Bármilyen kis
mennyiséget is főzők a helyszínen. Törkölyt, sör-
p, a legmagasabb napi áron vesznek, vagy 22
fokos pálinkára becsereleik, — bárhounan saját
kocsimon hazaszállítom

FRANK PÁL
PÁLINKAFŐZŐNÉL
SUBOTICA, SENCANSKI-PUT 34.
TELEFON 270. 7029

Tüzifa és talpfa

kapható azonnali szállítással

ČIRIL ZAGORC

fatermelő

SUNJA (HRVATSKA)

Pénztézetnél már alkalmazásban volt

GYAKORNOK

német, magyar- és szerb nyelvtudással
alkalmazást keres.

Értesítések a KULTURA hírdetési Iroda Sombor,
Párisi-ul. 8. címzendők. 7579

Hol lehet legolcsóbban vásárolni?

HÁZTARTÁSI CIKKEKET NAGY JÓZSEF

kefe, moselő, kosár és háztartási cikkek
kereskedésében, Strossmajerova ul. (Husplac) 7.

DUS RAKTÁR:

Konyhafelszerelések, zománczott főzőedények
paradicsom- és LISZTSZITÁK, konyhamérlekek
beridőrti alumínium edények, alumina evőeszközök,
ruhásosár, kupé- és utazókosarak, kertibutorok
vesztőből, kokusz és grényen lábtörők, fés-
kosarak, széntartók és mézárószat orok stb.

Saját készítményü

női kötött kabát

női kötött ruha

leánygarnitúrák

leányruhák

svetterek, sálak

sapkák stb.

Gyapjufonál
eladás!

Üzlet: Pašičeva-ulica 8.

Üzem: Pašičeva-ulica 10.

Gőzfűrdő mellett.

Eladás:

Nagyban! Kicsinyben!

Különleges kötött-szővött árak raktáron!

BECK JENŐ

kötszővő üzeme Subotica, Pašičeva-ul.

NAGY TETEL

BÁRSONY

55 cm. széles 12 színben női ruhának való
raktárunk átszervezése miatt 93 dinár helyett

féláron

48 dinárért eladó.

BRAČE VIŠACKI BEOGRAD

25. KARADJORĐEVA 25.

„GRAFIKA“ MŰINTÉZET R. T. NOVI SAD

RÉSZVÉNYTÖKEEMELÉS
1.250.000.— din.-ról 2.500.000.— din.-ra.

Jegyzési és befizetési felhívás.

Az 1922. évi október hó 1-én megtartott rendkívüli közgyűlés határozata és az alapszabályok 6. pontjának értelmében a társaság aleptőkéje

1.250.000.— din.-ról 2.500.000.— din.-ra

emeli fel. Ezen III-ik kibocsátású új részvények száma 12500 darab 100—
dinár névértékben.Az eddigi részvényesek elővételi jogban részesülnek és pedig oly-
képen, hogy minden régi részvény után egy új részvényt kapnak 100.—
dinárért és azonfelül 5— dinár kibocsátási költség lefizetése ellenében.
Amennyiben a régi részvényesek elővételi jogukat nem gyakorolják, a
fennmaradt részvények a következő módon értékesítettek:a) minden régi részvényes elővételi jogán felül jegyezhet az esetleg
fennmaradt részvényekből darabonként 150— dinárért és ugyancsak 5—
dinár kibocsátási költség lefizetése ellenében.b) új részvényesek pedig 200— dinárt fizetnek darabonként. A név-
érték feletti összeg a tartalékállap javára lesz fordítva.A jegyzési és befizetési határidő bezárólag ez évi október 31.
Mindazon részvényesek, akik ezen időn belül részvényjegyzési jogu-
kat nem gyakorolják, ezen időn túl jogukat elvesztik.Az igazgatóság a fennmaradt részvények elosztási jogát magának
tartja fenn. Mindazon összegeket, melyeket a részvényesek befizettek, de
azokra már az új részvényekből nem jutott, ezévi november 30-ig kamat-
mentesen fizetjük vissza.Az új részvények jegyzéséhez a régi részvények bemutatása szüksé-
ges (szelvényív nélkül), mely alkalommal ezek lebélyegeztetnek.Ezen III. kibocsátású részvények a társaság üzleti nyereségében 1923.
január hó 1-től részesednek, de az 1922. évnél utolsó két hónapjára a
második számu szelvény átadásáig ellenében 6% kamatot térítünk meg.

Jegyzési és befizetési helyek:

1. „Graffika“ műintézet R. T. Novi Sad.
2. Vojvodina Bank R. T. Novi Sad és összes fiókjai.
3. Szerb Bank R. T. Zagreb és összes fiókjai.
4. Adria Bank R. T. és összes fiókjai.

Kelt Novi Sadon, 1922. évi október hó 1-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Elsőrendű

foghagyma

Utánvét mellett küld 8t
tiz kilonként á 16.— Din.
100 kilonként á 15 Din.
és vagonszáma á 13.—
Dinár kilogrammjá. 7560

Rudolf Patek

Skoplje

Kičevska ul. 22.

Kétmelasstartány
felállítására

2

kazánkovács

azonnali belépésre

KERESTETIK.

Novivrbasi Cukorgyár

SPITZER GY.

VILLANY-VEZETÉK
SZERELŐ ÉS LAKATOS
Vilsonova ul. 23.
(Főpostánál, Jugobank mellett.)Elvállal mindenféle szak-
mába vágó
szereléseket, építlet
lakatos munkákat
és javításokat.Költségvetéssel bárkinek
díjtalanul szolgál. Vidéki
munkát vállal. 7453

SHS. kir. lőpor áruda.

VADÁSZATI
és SPORT

SPECIALIS SZAKÜZLET

Nagy raktár:

Vadászfényverekben
vadászlőszerekben,
vadászfelszerelések,
football,
tenisz,
atletikaicikkekben, komplett felszerelések.
Rendőrségi felszerelések. Tűzijezékek.

BATA V. FIA

Nagyban. Subotica Kiscsinyben.
Kralja Aleksandrova ulica 7.
Tessék árjegyzéket kérni!

6489

Ismét érkeztek

boroshordók

ujak, különféle nagyságban kaphatók, Híresen kelt
4—5 koronáért, amíg a készlet tart.
Augsburger Imre Subotica 7375
Ciri i Metod trg 7. (Csirke-piac, sarok.)

Férfi ruhaszövetek nagy választékban.

Kereskedők és szabók figyelmébe!

Raktárunk átszervezése miatt a raktáron levő férfi- és női
szövegeteinket 30—40—50—60% engedménnyel hozzuk forgalomba.

Raktáron tartjuk minden árban a következő újdonságokat:

Modern férfiruha-, raglán-, télikabát-,
felöltő-, szalonöltöny-, nadrág-, városi
bunda-, vadászöltöny szövegeteket,
angol dublészövegeteket nagy választékban.

Szabóknak kívánatra mintakollekciót küldünk.

Braće Višacki Beograd

25. Karadjorgeva 25.

Építészek és építők figyelmébe!

Villanyerőre berendezett asztalos telep.

Az egész ország területére legújtanosabb árban készítünk meg-
rendelések után, rajzok szerint, épület, portál, üzletberendezé-
seket, parkettázást és burkolat legmodernebb kivitelben. —
Árajánlatokat leggyorsabban eszközünk.

SZENTI ÉS VIRÁGH CÉG, SUBOTICA

BENE SUDAREVIĆ ULICA

KIZARÓLAG NAGYBAN!

KIZARÓLAG NAGYBAN!

TRIKOTÁRUK

BERLINI KENDŐK

HARISNYÁK és

ZSEBKENDŐK

a „Britania“ Wieni Ernyőgyár

KIZARÓLAGOS KÉPV. ÉS LERAKATA

HIRSCHFELD BÉLA NOVISAD

Örmény (Jermenska) ul. 3.

Telefon 402.

HALLÓ!

ITT AZ OLCSÓSÁGI HULLÁMI

HALLÓ!

MINDEN SZŐRMEÁRU 20% OLCSÓBB LETT

GOLDSTEIN ANTAL SZÜCS- ÉS SZŐRMEÁRUHÁZÁBAN SUBOTICA.

STROSMAYEROVA UL. 5. HUSPIAC. — TISZTVISELŐKNEK 30% ENGEDMÉNY.

